

Beslut om Redovisning av riktade insatser 2020 utifrån minoritetspolitikens mål

Bakgrund

UHR har enligt regleringsbrevet för 2020 i uppdrag att följa upp, analysera och redovisa sina internt och externt riktade insatser utifrån minoritetspolitikens mål till Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget, se bilaga.

Beslut

Härmed beslutas att bifogad redovisning ska lämnas till Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget den 5 november 2020.

Beslut i detta ärende har fattats av vikarierande generaldirektör Maria Linna Angestav efter föredragning av utredare Matilda Björn i närvaro av avdelningschef Tuula Kuosmanen.

Maria Linna Angestav

Bilaga 1

Redovisning av riktade insatser 2020 utifrån
minoritetspolitikens mål

Expedieras till
Länsstyrelsen i
Stockholms län
Sametinget

Redovisning av riktade insatser 2020 utifrån minoritetspolitikens mål

Universitets- och högskolerådet (UHR) främjar och sprider på olika sätt kunskap om de nationella minoriteterna och minoritetsspråken. Främjandearbetet är en del av myndighetens strategiska arbete med regeringsuppdraget kring breddad rekrytering, breddat deltagande och jämställdhet.

Under 2020 har UHR bland annat publicerat aktuell statistik om ansökningar och antagning till högskoleutbildningar i de nationella minoriteternas språk och kultur. Myndigheten tillhandahåller också korta filmer som syftar till att sprida kunskap om de nationella minoriteterna och att inspirera till högskolestudier, dessa filmer sprids inte bara i UHR:s kanaler utan även av andra aktörer. Ett lektionsmaterial för att informera grundskoleelever om högskolestudier finns också textat på nationella minoritetsspråk.

UHR deltar årligen i samråd med företrädare för de nationella minoriteterna. Via samråden får UHR kunskap om vad de nationella minoriteterna anser vara viktigt att arbeta med och har möjlighet att lyfta olika frågor. En viktig fråga som återkommer i samråden är bristen på lärare i de nationella minoritetsspråken.

Nedan följer mer information om årets aktiviteter.

Samråd

10-11 september genomfördes utbildningsmyndigheternas samråd med sverigefinnar, judar och romer. Tornedalingarna avböjde medverkan i samrådet. 8 oktober genomfördes utbildningsmyndigheternas samråd med urfolket samer. 7 maj deltog UHR även i ett samråd med Sametinget kring deras uppdrag att ta fram ett handlingsprogram för bevarande av de samiska språken.

Två ämnen som återkommer i de årliga samråden är bristen på lärare i de nationella minoritetsspråken samt att minoritetsorganisationerna anser att kunskapen om nationella minoriteter är för låg bland övriga lärare, och därmed i skolundervisningen.

Statistik om antagningen till högre utbildning

UHR publicerar vid två tillfällen varje år analyser av antagningsomgångarna till högre utbildning och trender i antagningsstatistiken. I rapporten om

antagningen till vårterminen 2020 fanns för första gången ett avsnitt med statistik om kurser i de nationella minoriteternas språk och kultur.¹ Till rapporten om höstterminen 2020 prioriterades analysen av effekterna av det inställda högskoleprovet, statistiken om minoritetsspråkskurser kommer istället att publiceras separat innan årsskiftet.

Hjärtespråksfilmer

UHR tillhandahåller fem kortfilmer på de nationella minoritetsspråken lulesamiska, sydsamiska, nordsamiska, meänkieli och finska. Kortfilmerna, kallade Hjärtespråksfilmer, syftar till att sprida kunskap om de nationella minoriteterna och att inspirera till högskolestudier. De togs fram och publicerades utifrån önskemål som framkommit vid samråd med företrädare för de nationella minoriteterna. Filmerna finns textade på svenska och respektive nationellt minoritetsspråk och finns att se på UHR:s Youtube-kanal samt via myndighetens webbplatser uhr.se och studera.nu.

Mellan 1 januari och 30 september 2020 har filmerna sammanlagt visats nästan 16 000 gånger på Youtube. De mest sedda är filmerna om/på nordsamiska och meänkieli. UHR marknadsför filmerna i olika sammanhang, men de används även av andra aktörer där de har potential att nå ut till många fler än via UHR:s egna kanaler.

Svenska institutet har börjat använda Hjärtespråksfilmerna som en del av deras ryskspråkiga satsning i sociala medier i syfte att informera om Sverige. På Tornedalingarnas dag 15 juli delade de filmen om/på meänkieli, textad på ryska, på Facebook, Instagram samt på VK som är den ryska motsvarigheten till Facebook. Filmen visades mellan 13 000 och 15 000 gånger på respektive plattform.² Svenska institutet planerar att översätta och använda resterande Hjärtespråksfilmer framöver.

Västerbottens museum i Umeå lånade 2017–2018 ljudfilerna från kortfilmerna till en utställning om nationella minoriteter, *Prioritet: Minoritet*. Museet producerade sedan en vandringsutställning med samma tema där Hjärtespråksfilmerna också ingår. Utställningen turnerar främst i Västerbottens län och har fram till oktober 2020 visats på sex olika orter.

Utbildningsmaterial om breddad rekrytering till högskolan

UHR tillhandahåller ett digitalt lektionsmaterial för lärare och studie- och yrkesvägledare för arbete med breddad rekrytering inom låg- och mellanstadiet³. Syftet är att främja breddad rekrytering och motverka

¹ <https://www.uhr.se/publikationer/publikationsbutiken/antagning-till-hogre-utbildning-varterminen-2020--analys-av-antagningsomgangarna-och-trender-i-antagningsstatistiken/>

² Enligt e-post från SI 2020-07-24

³ "Välkommen till högskolan!", <https://www.uhr.se/lika-mojligheter/valkommen-till-hogskolan/>

könsbundna studieeval. Materialet består av en kort animerad film och uppföljande övningar som har tagits fram i samarbete med Malmö universitet och Botkyrka kommun. Filmen finns textad på de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli, romani och nordsamiska (samt på svenska, engelska, arabiska och i syntolkad version). UHR har under året fortsatt sprida kunskap om lektionsmaterialet, bland annat har det marknadsförts i det nyhetsbrev om det nationella minoritetsområdet som Sametinget och Länsstyrelsen i Stockholm sammanställer.

Den globala skolan

Den globala skolan erbjuder fortbildning i lärande för hållbar utveckling för personal inom förskola, grundskola och gymnasium samt för lärarstudenter, politiker, skolledare och chefer. Under 2020 har inget seminarium enskilt handlat om nationella minoriteter, men ett par arrangemang har tangerat ämnen som är viktiga i minoritetspolitiken, till exempel tolerans.⁴

Information på UHR:s webbplatser

UHR:s webbplatser uhr.se och studera.nu innehåller dels viss information om nationella minoriteter, dels viss information på nationella minoritetsspråk. Under 2020 har även tydligare information lagts till på studera.nu och antagning.se om att den som tillhör någon av de nationella minoriteterna har rätt att använda sitt eget språk i kontakt med UHR.⁵

Remissvar och yttranden

Under 2020 har UHR lämnat synpunkter med koppling till nationella minoriteter på remissen *Högre växel i minoritetspolitiken - Stärkt samordning och uppföljning* (SOU 2020:27). UHR deltog även på ett dialogmöte med utredningen om uppföljning av minoritetspolitiken.

---

⁴ Exempel: <https://www.utbyten.se/mojligheter/mojligheter-inom-forskola-och-skola/den-globala-skolan/seminarier/varmdo-2020-10-26/workshoppar/>

⁵ <https://www.studera.nu/om-studera.nu/om-studera.nu/minoritetssprak/>